

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пом.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передплату.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 год.
Чотирьохмісячно 14-00
Піврічно 20-00
Річно 40-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Італії, Бельгії 30 фр. фр.
Італії 750 італ. лір.
Нідерландів 750 гол.
Швейцарії 5 шв. фр.
Чехословаччини 30 ч. к.
Румунії 150 мол.
Бразилії 750 мол.
Англії 750 мол.
Зміна адреси 1 год.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЗНИЖКА ЦІН НА 25%

для П. Т. Урядовців з огляду на знижку їх платень

у РОБІТНІ СУКОНЬ ТА ЖІНОЧИХ КОСТЮМІВ

М. Волянської

Львів, вул. Собеського 12. Тел. 17-04.

Центральний Кооперативний Банк „Красвий Союз Кредитовий“

у ЛЬВОВІ, РИНОК, ч. 10.
ч. тел. 433. — Конто Почтової Штанди ч. 143.467. —
(власна казначейка при вул. 3. Мая ч. 15)
як Центральна Каса Українських Кооперативів
приймає вклади охочі до них, забезпечує їх у твер-
дій валюті та поміщує в наших кооперативах, щоб
підняти господарський розвій українського народу

Завершенням цьогорічного карнавалу буде

ТРАДИЦІЙНА КОСТЮМІВКА

дня 12 березня 1932 в салях Реміси. Палати.

Під вражінням війни на Далекому Сході...

ТРІВОЖНІ НАСТРОЇ В РАД. СОЮЗІ І РОЖЕВІ НАДІЇ ЕМІГРАНТІВ.

(Після оголошення манджурської „самостійності“. — Войовничі білогвардійщина. — Червоні партизани. — „Розібемо морда“ і „закидаємо шапками“. — Українські інтервенти.

І.
Південну Манджурію проklamували 1. ч. м. самостійною державою, за столицю вибрали Чанг-Чов і удекорували її п'ятиколірними стягами; новий уряд має 5. ч. м. себто сьогодні, об'явити владу, а президентом нової республіки стане набутий 6. цісар Пу-І...

Ось жмут останніх вістей про долю завойованої японцями, популярної в світі Манджурії: проklamування самостійності Манджурії — це реалізація одного з важливіших, а може й найважливішого постулату японців, що затіяли воєну завірюху. Після Кореї прийшла Манджурія, після Манджурії мабуть прийде Монголія, а там — хто його знає — може таки справді наш Зелений Клин або весь Сибір...

Появалена спроможності розширити в дісторію по світі свої людські резерви, після імперіальних загострень, Японія добуває силою колонізаційні терени, але... мабуть і силою домагається їх посилати туди своїх земляків. Бо японці кельський елемент на колоністів, особливо коли доводиться покидати заняті сонцем та напалом квітами острови батьківщини й йти в суворий клімат і недружню природу.

Статистика подає, що коли в Манджурію йшли мільйони китайців, то японці тільки тисячами туди мандрували.

II.
Прокламуння „самостійності“ Манджурії і присутність там японців — мабуть по віки вічні — так близько-близенько радянських теренів, після безпосередньо заінтересованих японців і китайців найбільше хвилює росіян, ну й українців. Тоді, коли вся зрештою Європа й Америка зі стриманим відходом слідкує за подіями в Шанхаю, де перехреснюються їхні й японські інтереси, — весь Радянський Союз і вся еміграція спрямувала зір на сніжні поля Манджурії.

Манджурія — це бастион контрреволюції. Там була дона від появи більшовизму. Туди тікали всі, що хотіли оминути „благ“ більшовицького режиму. І тепер, коли появилася можливість для „акцій“, у бастионі заворушилися а відомо заклопотало в Рад. Союзі. Білогвардійські мешканці Манджурії разом з усією еміграцією готувалися до „хрестоносного походу“ проти більшовизму, рахуючи на поміч Японії, на збройний конфлікт, якого остання щедала чи пізніше не виниме. Бо його — якщо буде треба, спровокують самі російські контрреволюціонери. Коли вірити „разоблаченням“, друкованим у радянській пресі, то японці самі недвозначно бажають війни з більшовиками. Вони планують — мовляв — напасти при допомозі білогвардійців і захопити береги Амуру від Миколаївська до Владивостоку. Ролі в цьому мають бути поділені: контрреволюціонери мають нападати на сході, а японці на Забайкалля; вже позначені дивізіонери, різні генерали Мякошкіни, Мудриніни і т. д., а „головнокомандуючим“ білогвардійців має бути ген. Кузьмін.

Під вражінням тих вісток почалися дипломатичні „демарші“, виміни нот і думок між Карякіни і японським послом Хірото, які від 26. лютого із подразненого тону перейшли в гордо-вищий. І як „гідна відповідь“ погрозам пішло до всього Союзу формування „красних партизанів“, загнали на вулицях сибірських міст

проти японські і проти емігрантські демонстрації, в Хабаровську навіть при участі самого червоного генерала Біліхера. „Ми розібемо морду всякому, хто осмілиться напасти на радянські границі“ — передає вульгарно слова відозви Ворошилова до армії репрезентант „червоних партизанів“ у Хабаровську. „Закидаємо японців шапками!“ — кричить самовпевно другий партизан до зібраної юрби демонстрантів...

І йдуть горлячкові формування добровольців, там червоних, а в Манджурії і по європейських центрах російської еміграції — білих.

III.
Не відстають і „наші“, — бодай такі репліки появляються в європейській пресі. Ні — це вже не репліки, а просто ревелачії. Ось „Дайтшер Дінст“ опублікував сенсаційну вістку — яку за нею подає АТЕ, — що мавляв 6. український посол (УНР) у Берліні проф. Смал-Стоцький виїхав у Софію для конференції з визначними офіцерами української армії. Темою тих розмов має бути нібито організований виступ українців на Дал. Сході, куди має намір виїхати окрема делегація, щоб вступити в переговори з японським урядом у справі формування протибільшовицької української армії в Манджурії.

Хоч ця вістка по своїй суті сенсаційна, то годі перечити, що й серед українців чимало таких, що думають про інтервенцію. Суєздство з Манджурією Зеленого Клина, засновані вже нами нещадні „проукраїнські“ настрої в деяких японських колах, як теж надії на недалеку „останню годину“ більшовизму — ось почва, на якій квітнуть надії на близку перемогу. Еміграція все живе надіями та ілюзіями. Не еміґр і життя.

В. Север.

Д-Р РОМАН КОВШЕВИЧ

сотник У. Г. А., дійсний член Наук. Т-ва ім. Шевченка, ем. радник Суду, адвокат у Богородчаніх і професор Духовної Академії у Львові.

упокоєся в Богд.; поминавши Найсв. Таяни, дня 3. березня 1932 р. в 59 році життя.

Похорон відбудеться в суботу, дня 5. березня п. р. в год. 3. попол. в домі жалоби при вул. Вишнівського 12 на Личацькій цвинтар.

На цей сумний обряд запрошує Своїх і Знайомих

Жінка і син.

Середнє шкільництво у новому законодавстві.

(Промова посла М. Рудницької, виголошена на пленумі союму, 26. лютого 1932 в часі дискусії над законопроектом про устрій шкільництва. — Переклад зі соймової стенограми).

Щодо реформи середнього шкільництва, зокрема середнього загальноосвітнього шкільництва, то противимось категорично скасуванню перших двох класів гімназій та поділові середньої школи на 4-класову гімназію і 2-класовий ліцей. Противимось цьому поперше тому, що цього роду перебудова середньої школи погрожує нашому станові посідання. Для нас вона є різнизначна з втратою двох перших класів гімназій без ніякої компенсації. 8-літні українські державні гімназії, яких ледви 5 заховалося з австрійських часів, будуть перетворені на 6-літні школи, а може лиш на 4-літні. Другий шабел середньої школи, т. зв. ліцей, не буде посіданням продовженням першого шабел, а тому ліцей буде менше, ніж гімназія. Вони будуть імовірно організовані лише в більших містах, один ліцей на кілька гімназій. В офіційних коментарях до закону говориться про те зовсім шире, що на кілька гімназій буде потрібний тільки один ліцей. Таким робом українські середні школи стоять перед безпосередньою ліквідацією, а замість скасованих двох перших і опитувально також двох найвищих класів українське громадянство нічого не дістане.

Те саме відноситься також до заведень, що підготовляють на вчителів вселюдних шкіл. І тут тратимо наш скромний стан посідання. Законопроект вводить замість дотеперішніх 5-літніх учительських семінарій, 3-літні педагогічні ліцей або 2-літні т. зв. педагогії. Українське громадянство має лише 2 державні семінарії, одну у Львові, другу в Перемишлі, обі жіночі. Що у правді, оба ці заведення переіменні „іуре садуправда“ на кілька літних з українських на со“ перед кількома літами з українських коруптивістичні, але з обох тих семінарій користи виключно молодь українська і це єдині дві державні школи середнього типу, призначені для літчат української національності. В най-

близшому шкільному році будуть в них — по думці закону (§ 53, точка 3) — скасовані перші курси. Любимим вислідом поставлення закладів для виховання вчителів на гімназійній або ліцейській підбудові повинно бути креування державних українських дівочих гімназій — рівночасно з ліквідацією перших курсів дотеперішніх українських учительських семінарій. Означе закон нічого про не не говорить і таким чином жіноча українська молодь буде позбавлена навіть тих двох середніх заведень, які їй держава досі давала.

Рівночасно з ліквідацією двох найвищих гімназійних класів та переміною 5-літніх учительських семінарій на 3-, згідно 2-літні, стануть перед загрозною редукції учителі українці, які вчать по українських середніх школах. Не надіємося, що міністерство освіти буде журитися їх забезпеченням.

Втрата дотеперішнього національного стану посідання це одна, але може не найважливіша причина, яка примушує нас поборювати предлажений закон, як небезпечний для української людності. Криється в ньому для нас ще грізніші небезпеки.

Маю на думці спосіб адуки школи вселюдної зі середньою. Отже цей звязок вселюдної школи з середньою — по думці закону — є цього роду, що під фарисейським гаслом єдності шкільництва і демократизації школи ставить сільський молоді прямо непоборимі перепони в переході до гімназії. Закон творить перешкоди в доповненні інтелектуальній селянським елементом, що для нас є різнизначне з погрозою атракти взагалі допаву інтелектуальності. Для нас, для українського народу, наслідком питомої нам суспільної структури, є це питання величезної ваги. Українці — це нація селянська, коло 90 відсотків нашого населення — це селяни. В ми-

нухих віках, коли вищі верстви відпали від нації, сполучилися або змосковилися та пішли на службу чужих інтересів, абагачували своєю працею чужі культури, тоді лише українська народна маса остала вірна мові й традиції своїх предків. З українського селянського народу вийшли перші піонери національного відродження, це й сьогодні наша інтелігенція це найбільша інтелігенція першої—другої генерації. В українській народній масі ціла наша надія на кращу майбутність. Село відрає в наших еманципаційних, національно-творчих змаганнях без порівняння більшу роллю, ніж у інших націй. І саме цьому українському селу шкільний закон ставить величезні труднощі при здобуванні вищої школи освіти. Щоби дістатися до гімназії, треба буде по думці законопроект, скінчити вселюдню школу другого ступня, себто 6 клас. Державної української 6-класової школи не маємо взагалі ніде, а тільки 3 школи 7-класові (у Львові, в Перемишлі і в Коломиї). Наше село має майже без вибітки школу однокласову або двокласову. Щоби з такої школи передістатися до гімназії, сільська молодь мусіла би в містечку скінчити дволітній другий ступінь вселюдної школи; але там вона не найде місця — тому, що п'яту і шесту класу вселюдної вище організованої школи заповнять молодші річечки тої самої школи.

Для нас питання відношення вселюдної школи до гімназії ніколи не мало суспільного, класового характеру тому, що українські гімназії ніколи не мали в нас прикмети школи станової. Призначеної для упривілеєних верств. Навпаки, наші гімназії мали характер наскрізь демократичний, були це правдиві мужицькі гімназії. Тому можемо гадати на це питання відношення вселюдної школи до середньої без всяких станових упереджень наскрізь річчю і тому з чисто річечних оглядів мусимо категорично протиставитися такій розв'язці цього питання, яку подає законопроект.

Ще важче буде сільській молоді передістатися до заведень, які підготовляють учителів, себто до педагогічних ліцеїв та до педагогій. Який буде цього вислід? Коли природним зихометелем українського села повинен бути учитель українець, що сам мужицького походження, то його місце займе вчитель, чужий дітзорі як під оглядом національним, так і суспільного середовища.

Таким чином, унеможливаючи селянській українській молоді доступ до гімназій, шкільний закон сповнює заповідь п. міністра внутрішніх справ, який у своїй декларації з дня 16. січня ц. р. заповів боротьбу з мимогою гіперпродукцією української інтелігенції, як з „небажаним“ явищем. Я не сумніваюся, що українська інтелігенція є явищем немилим і небажаним для уряду і його намірів супроти нас. Однак мушу віддати твердження п. міністра внутрішніх справ про гіперпродукцію української інтелігенції. Мушу ствердити, що в нашій суспільності не то нема надміру, але навпаки, як в кожній молодій нації, є нестача інтелігенції. Колиб на україн-



**ПУДЕР, МИЛО, КРЕМ
БЕБЕ ШОФМАНА**
від більше як 30 літ
служить д творі.

ських землях, які входять у границі польської держави, мав бути зrealizований основний постулат кожної культурної людської громади, що вчитель, суддя і урядник повинні бути членами цієї самої нації, що громадянство, серед якого вони працюють, себто як ті, кого вони навчають, судять, чи ким правлять, тоді показалося би, скільки тисяч інтелігенції нам не достає. Позволю собі навести деякі статистичні дані на доказ, як мало маємо молоді в середніх і вищих школах. У шк. р. 1928/29 на загальне число 43.249 студентів високих шкіл, було 1.977 греко-католиків і 784 православних. Коли візьмемо під увагу, що між православними є також білоруси і росіяни, то число українців, що студюють на польських університетах, можна прийняти округло на 2.500. У середніх школах на загальне число 229.194 молоді було тільки 8.615 греко-католиків і 5.764 православних. Ці цифри є жалюгідні. Вони говорять, що число української молоді, яка студіює в середньому і вищому шкільництві, дає лише 5 відсотків загальної студентської молоді в польській державі, тоді коли українське населення дає 20 відсотків загальної населення. Цей стан погіршується на жалюгідну на рік і погіршиться значно, коли увійде в життя нещасний закон.

І те все, прошу панства, робиться під гаслом здійснювання єдиної школи. Не потребує хіба нікого впевнювати, що українське громадянство, як громадянство наскрізь демократичне, є прихильником цієї єдності шкільництва, в її правдивому значінні. Ми є безумовними прихильниками засади „відкритого шляху для спосібних“. Однак те, що з цієї засади зриває проект про перебудову шкільництва, мусимо назвати малеченням, блефом облудю. За основний фундамент цілої будівлі шкільництва, за основний шабел „шкільної драбини“, який уможливує перехід до шкіл інших типів, проект приймає вселюдну школу другого ступня, яка є виключно школою міста, а не села, яка для величезної більшості дітвори взагалі недоступна. І на цій неіснуючій шестикласовій школі законопроект будує цілу будівлю шкільництва. Середню школу він базує не на фактичній справі і рівні вселюдних шкіл, але на чомусь, що є замком на леді, що є фікцією, що в найкращому випадку є наміром на дуже далеку майбутність.

З тих причин при теперішніх умовах ліквідація двох найнижчих гімназійних класів є запереченням принципів демократизації шкільництва, а не його реалізацією.

— о —

остаточно на добро ані одному ані другому. Для жовнів греко-католиків і православних може і повинен бути також військовий порядок. Але тоді там удержує собі порядок військово само для себе, а не для якихсь там „цивілів“, на яких гордо мушкетер Марса неваж і дивитися гідко.

Релігія як служба вічному Богу не повинна, на мій погляд, під ніяким оглядом і в ніякій разі ставати немоз би співчасним з квітінням людського людства. Тому що й перша як громадська інституція релігійна культура для Бога зробить добре, якщо обереже якомога якнайбільше самостійність і незалежність від таких чинників, для яких релігія через свою велику суттєву силу може навіть в найгіршій разі втратити засобом позитиву. Для церкви вже раз зв'язали і зорем певно неваж повторити думку: „Не місцевітв сакра профаніт!“ І тому ясно, що відповідний порядок при богослужіннях повинні удержувати такі самі вірні учасники богослужіння.

Наша церква є суспільством, а саме зорганізованою громадською вірною для удержування та збереження релігійної культури. Вийшла вона із старої жидівської синагоги; грецьке слово „синагога“ означає власне „зібрання“, „скупина“. А подібне значіння має теж друге грецьке слово „еклезія“, що й стало підставою постійним технічним висловом на означення християнської церкви, також у латинській мові, позначаючи назву „синагога“ жидам аж до нинішнього дня. Хтож має дбати про порядок у нашій церкві? Очевидно той, хто є компетентний до того. На мій погляд, переважним сам парох, а з ним церковний комітет чи там церковне братство, як представництво цілої громади вірних. Вирішає тепер питання, кого із вірних покликати до подібного технічного виконання дотичних розпорядків. Щоби утримати лад у нашій величезній масі

ЗАКАРПАТТЯ.

Українці й автономія Закарпаття.

Як нашим читачам уже відомо, в Ужгороді появляється віднедавна незалежний суспільно-політичний часопис „Українське Слово“, якого відповідальним редактором є д-р Мих. Брашанко. В першому числі того часопису була поміщена стаття під заголовком „На тему автономії Підкарпаття“, яка викликала широкий відгомін не тільки в місцевій, але й у столичній пресі та малярській пресі. В згаданій статті писалося м. ін.: „Ми за автономією, але не за автономією галицьких русотяпських недовітків, російських емігрантів та наших недоучків. Автономії цих людей нам не треба... Нам треба дійсної автономії народної на чолі з нашими людьми“. Крім цього стаття підкреслювала, що закарпатські українці і тоді не бояться автономії, колиб вона переходила в руки противного табору, бож українське населення має вже стільки сил, щоби ставити опір усім денационалізаційним змаганням. Проти цього становища українців виступають дуже різко маляри й русофіли; бо при нинішній констеляції сил на Закарпатті владу — на випадок негального здійснення автономії — захопили саме маляри до спілки з москвофілами.

З діяльності Краєвого Учительського Хору.

Загальні Збори Краєвого Хору підкарпатського учительства відбулися дня 12. лютого з Ужгороді. Зі звіту секретаря видно, що ця молода організація в р. 1931 виказала живу працю. Дала 15 самостійних концертів і один виступ в різних містах Підкарпаття, на Словаччині і в Чехії. Всіх членів співаків і співачок 60. Диргентом від закладення хору є проф. Олекса Приходько і його мистецтвійні праці можна дякувати, що Краєвий Хор здобув вже собі добре ім'я в цілій чол. республіці. Новий анкет голова А. Штефан, заступники голови: Я. Пешіна і Ю. Ревай, диригент: О. Приходько, секретар: Б. Мартинович, скарбник: Ю. Зейна, господар: І. Любай, адміністратор: Ст. Кулик, А. Курч, ліквідації: п.ні Ліхтенштайнова і В. Кнітш, контролери: М. Ленчур і Ф. Шиманський.

Електрика в наших селах.

З кінцем р. 1931 такі українські села Підкарпаття мали електричне освітлення: Свалява, Середке, Чинадієво, Підгоряни, Розвигорів, Шеманастів, Паланок, Підгород, Страбичів, Геронда, Лучки, Житино, Село Сологніна, Ясіня, Волове, Перечин. В цих селах і в кількох малярських селах зведено електричне світло в р. 1930 і 1931.

Одиникий спосіб організовано нести поміч українським інвалідам це стати членом Українського Товариства Допомоги Інвалідам у Львові.

Річна вкладка 6 зол. або місячно 50 сот.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 6. БЕРЕЗНЯ 1932.

Д-Р ІВАН КОПАЧ.

Пойорданські рефлексії.

Від 1910 р. беру участь у нашій Пойорданській Святі у Львові як представник суспільства. І вже цілих отих 22 літ все смутить мене і пригноблює, а саме нестача належного культурного порядку серед мас нашого народу при тій такій величавій релігійній вісриві, особливо при виході людей із церкви, далі підчас походу народу вздовж на ринок під керуванням з водою, а вже найбільше при відході духовенства від керування після посвячення води. Бо чим то не образи Бога і всякого людського достоїнства, як люди мов та безрозумна тварина глотять і потручують себе взаємно, навіть на духовенство з церковних ризик, а при керуванні навіть б'ються та роздирають собі взаємно одні серед одних і криків, що викликає у чужинців приглядати тільки погорду, мовляв: „А то дурне гоє! А то заї! А то кабани!“

Правда, за австрійських часів була заведена нашім Пойордані, для порядку і для парадів, військова асиста. І могола вона мазати і тепер бути у нас, у Львові, коли, як зачуваємо, була от наприказ у Станіславові. Та признається, що я був лавістим рішучим противником такої чисто зовнішньої послуги війська для релігії, хоч би то було навіть військово-мисливське „монарха з Божої ласки“. Військо як найважливіший чинник державної сили і релігії як духовна служба вічному Богу — два такі могола, а такі дуже різні від себе вуги тут на землі, що на мою думку і люди не повинні виступати супроти себе тільки як принайма послуга одна для другої, бо як то бачимо а тоді могола, на виході

народу, треба впорядкувати не тільки із волею хистом, але також із фізичною силою, бо — жалю — іноді і без неї не можна обійтися, особливо сувороти людей алої лаві. З того виходить, що т. зв. корзонг не могола: не повинні творити ані немічні старці ані недоросла молодь, хоча й у пластівців охотничих і у пластівців плачів. Могола, повинні творити його тільки всім дорослі та міцні мушкетери. Ми, Богу дякувати, маємо досить таких мушкетерів — студентів Віснот Шкіли, а Луги та Соколи є різні Уска та Дюетарі, є Організація Українців міста Львова і т. д.

Очевидно, охотничий Сокол і Пластів могола і навіть повинні брати участь у воєнній святі, але в такій разі корпоративно, і то на привітанні їх ім відповідних місцях, де вони повинні поставати могола бим служити воєнній зовнішній масам народу зорбим і нагнаним плазом гарного ладу, а також зразком цілісному для вірної культури.

Наш церковний т. зв. чин великого свята є — очевидно — історичним культурним явищем і поставати кінцями літ після Христа, хоч і не знаю, де і коли саме. У всякім разі Пойорданська християнська Христия в Пойордані без такої вісриві, ба навіть випадає скандал без такої вісриві. Я хотів тих, що прийшли до нього християнські: „Я хотів нас отсе потім на показання: але Той, що ім дає могола, думав і з мене: я не тоді і обсяг Дуку поєсти: Він баче християнство як Духом Святим і огнем“. Так читаємо в Євангеліє Матфея, а зорбимо також у Євангеліє Луки. Два дні єдині могола Могола — Пойордан, говорять єдині християн Духом Святим, а до того не могола про християнство огнем, але й так у Могола та Той, що дає нам символічно як символічно могола та немілогового дивини могола (могола) могола трішніми при близькій могола могола тоді таємно на могола могола могола

Діймаюча поразка японців.

(Від нашого кореспондента.)

Женева, 29. лютого 1932.

Чутки ходять пошестом цього поноудня серед журналістів, що британський уряд має намір пред'явити Раді Союзу Народів, щоби відложила на пізніший час, скажімо на 3. березня загальний збір Союзу, який має на черзі своїх парад справу японсько-китайського спору, тобто справу японського нападу на країну, яка видавалась напередок безбронною. Британський уряд, мовляв, радить відложити загальний збір, щоби остак залишити йому свободний час для полагоди японсько-китайського спору при допомозі англійського посередництва. Цим пропозиціям займається, мовляв, саме в цій хвили, „Рада Дванадцяти“ (так називають тут Раду Союзу, в якій не беруть участі спірні сторони, себто в даний раз представники Японії й Китаю); засідання — це тайна. Та раптом повідомляють, що на 6 годину призначено засідання прилюдне: до 6-ї недалеко — поживемо, побачимо.

Півтора години пізніше вертаємось із засідання Ради і далі пишемо.

Вище наведена чутка в головному потвердилася. Засідання Ради було присвячене виключно тільки японсько-китайській справі; від британського уряду сер Джон Саймон заявив: що адмірал британської ескадри в Шангаї запросив на свій корабель команди обох воюючих армій і пропонує їм перервати битву та одночасно, точно означеними етапами відтягнути обоє війська назад, китайське в глибину країни, а японське на кораблі тай „в своєм“; обі команди це пропозицію прийняли і переслали його до остаточного рішення своїм урядам, і річ, так сказати, певна, що уряди британське пропозицію прийняли.

Таким чином японсько-китайський спір був би полагоджений — принаймні щодо Шангаю, бо полагода манджурського питання ще жде своєї черги.

Що китайська команда відразу прийняла британське посередництво, цьому дива нема. Во китайська — нині вже славна на весь світ — 19-а армія тільки й тому наблизилася під Шангаєм, щоби вліти усунути японські експедиційні сили. Але що японська команда після цілої низки гордоств заяв і погроз вчора раптом виявилася такою примирною і що згодилася забратися геть — факт цей оцінюють тут загально, і в колах пресових і делегаційних, як прикро поразку японського війська і японської політики. Присутній в нашій пресовій салі вищий штабовий офіцер однієї з великих держав, учасник великої війни, подає нам з військового становища роз'яснює загалки японської поразки. Японці, каже він, при своїй безперерпній технічній перевазі над китайцями, перемогли в ході математичної певності своєї громової перемоги над китайськими „бандитами“; не дописала передовсім японська

в Палестині. То видно виразно з дальших слів Матея (3, 12): „В руці у Нього допала і Він очисти́в тік свій і збере пшеницю свою до комори, а поле зупалить огнем невідимим“. Очевидно, тут маємо натяк на сподіваний і дуже близький уже, по думці автора, страшний суд Месії над тими людьми, яких Він застане на землі при своїм приході між них.

Отже питаю: 1) Чи не було би добре у нашію перед Йорданом почитати людей по всіх перших на проповіді, що сила освяченої води лежить не у самій воді (бож її хімічний склад і фізичний характер через освячення прець не змінюється), тільки у побожній настрої душі вірних — так, як то вже й один старозавітний псалмодистів за притиском зазначив: „Жертва Богу дух сокрушений“.

2) Чи не було би добре скоротити теперішню відправу т. зв. великого водосвятія так, щоби не грівала довше над яких 20 до 30 минут? Розуміється, я зовсім не думаю і не хочу тим оскаржувати чи обнижувати вартості дотичних богослужбових текстів; але хто ж нині в ХХ. віці та верзав ще й при 20 до 30 степенях морозу має у нас легку змогу та охоту вислухувати довжезних старозавітних т. зв. наремей, яких і так ніхто із звичайних громадян, не маючи дотичних текстів перед очима, зовсім не розуміє?

Думаю, що одно і друге бажання можна легко сповнити, і то саме у зв'язку з реформою нашої церковного календаря, з редукцією числа наших свят і з деякими ще й іншими реформами нашого церковного культу (напр. нашого церковного співу), які вже аж нагло дозріли, як то видно також із цілої низки дотичних статей у „Ділі“, „Новім Часі“ та „Новій Зорі“.

Хто не платить за часопис, підбиває, рідну пресу.

Досить чистити зуби, щоби усунути назубний камінь.



Ваші зуби покриває часто назубний камінь, який не один раз спричинює біль. Успішним засобом проти цього порога наших зубів є Кальодонт, одинока паста, яка має в собі Сульфурцинолеат, відкритий д-ром Бройнаїхом. Цей складник Кальодонту, при чистенні зубів, розпускає поступово субстанції, які споюють назубний камінь, через що втрачає він свою твердість і можна його пізніше усунути миючи зуби відповідно твердою щіточкою.

Зверніть увагу, як важно для наших зубів постійно вживати Кальодонт!

K-1-P

KALODONT

усуває назубний камінь.

тактика; вона досі основана на тих самих засадах, які дали були японцям перемогу над росіянами і якими російські війська були заскочені; однак від того часу відносини змінилися і у великій війні, особливо під її кінець німцям вдалося створити і удосконалити нову оборонну тактику: „гнізда скорострільних“, розмішених і замаскованих на широких теренах, виявилися просто катастрофальними для всякого наступу піхоти; показалося, що кільканадцять або кількадесят очайдуних і на все готових скорострільників може припинити похід цілих дивізій і зломити в основку всякий піхотинний наступ так довго, поки безмірно важким і компованим гуртаним вогнем артилерії не виб'є до ноги всіх скорострільників, яких арештою щораз нові можуть заступити. Німецькі й совітські офіцери, що приїхали на службу в китайську піхоту, (подібно, як американські в китайському летунстві) привчили китайців до цієї тактики, а результати її

швидко почула на свою шкоду японська піхота. При всій безприкладній хоробрості японських військ їх наступи один за одним заломлювалися під косяю китайських скорострільників, і така сама доля стрічала щораз то нові пілоти, які приїхали з Японії. Прийшлося розпитувати страшенні канонади, але від них останніх великої шкоди скорострільникам не було; від канонад гинули тисячі китайської людності, розсипувалися в руїну цілі дільниці і — це може головне — щораз більше роздражнювалися присутні там американські й британські воїки, офіцери, урядовці, купці, журналісти. Прийшлося японцям внаслідок цього сховати честь у кишені, приабути будничні заяви й погрози тай — згодитися опорожнити Шангаї.

Значіння цієї події дуже велике, а над деякими „науками“, які з неї можна вивести, треба буде застановитися й нашому читачеві.

C. 3.

Політичне „вірую“ пісудчиків.

„Звйонзек Орла Бялого“, ідейний керманчик са наційного табору та його завдання.

Центральний орган ендекін „Газета Варшавська“ (ч. 69, з 3. березня 1932) принесла революційну статтю під назвою „Боева декларация пісудчиків“ про політичні завдання національного табору. Зі статті довідаємося, що ідейну керму санацийного табору держить у своїх руках таємна організація, що має назву „Звйонзек Орла Бялого“. Невдаю ця організація сформувала свою „ідейну декларацию“ та доручила її своїм членам у формі інструкції ч. 3. Декларация має історіософічний вступ, у якому марш. Пісудського порівнюють м. і. зі Стефаном Баторим. У першому параграфі декларация стоїть: „§ 1. Наше гасло: державна нація понад усе“.

У 8-му параграфі читаємо: „Доки стан здоров'я і сил марш. Пісудського дозволяє йому кермувати справами (загалненями) держави і народу, ми, як зорганізована свідомо суспільно-

політична сила стоїмо до його повної диспозиції, працюючи в напрямі, який він вказав польському народові“.

Параграф 9-тий каже ось що: „Одним з найважливіших наших завдань є утворення свідомої, суцільної сили, здатної до негайного опанування ситуації та недопущення до громадянської (домашньої) війни, або до внутрішнього розпорошення внаслідок конкуренції за владу: клік, мафій і необґрунтованих особистих амбіцій“.

Про виховання молоді читаємо в § 11 інструкції таке: „Ми свідомі, що наша організація мусить усіма силами приймувати до того, щоби в Польщі витворити умовини, які сприяли б уповні вихованню нового покоління громадян у нашому дусі, навіть колиб для цього треба було покористуватись винятковими засобами“.

Подіємо не за ендекним органом, бо про ті справи мусимо знати дещо і ми.

Японці здобули Ву-сун.

ПАРИЖ, 4. ІІІ. ПАТ. На основі інформацій французької преси японські відділи дісталися майже всюди до визначеного кордону. В кількох точках з оглядів стратегічних переступили його, деінде ще його не ослюжили. Під час дальшого переслідування вчора прийшло до більших боїв. Віля Ву-сун, якого фортифікація китайські війська не залишили, японці вранці завдали їй.

Японські кораблі й літаки сильно атакували фортифікації, після чого 400 стрільців і моряків висіло в піланичній частині форту, а одночасно на пілани малі панцирники висадили 300 моряків. Фортифікації, вкриті в два огні, в год. 9. вранці дісталися в японські руки. Однак китайські заводи вдалося врятувати і добитися до відділів китайської армії.

Китайці хотять битися до останньої краплі крові.

ПАРИЖ, 4. ІІІ. ПАТ. Приходять вісти, на основі яких не можна сказати про китайську 19-у армію, що вона відступає в порядку. То певне, що вона не кинула зброї та що воїки не

граблять і не розбігаються. Ген. Теї заявив: приймаємо весті дальшу брестьбу аж до останньої краплі крові й не оставитись під одним небом з японцями.

За океаном.

Українська маніфестація в честь Юрія Вашингтона у столиці Злучених Держав.

Нью Йорк, 13. лютого 1932.

Виконуючи ухвалу делегатів українських товариств з дня 3. січня ц. р., шкідла українського національного танку Василя Авраменка розпочала підготовку до величавого святкування пам'яті Юрія Вашингтона по цілій Америці з нагоди 200-літніх роковин його народження. Хоча на початку занепокоєно на те, що планка українських маніфестацій розділяється з Нью Йорку, то обставини так алогілися, що головну маніфестацію треба зробити в столиці Злучених Держав, у місті Вашингтоні.

Головний Американський Комітет для вшанування 200-ліття Юрія Вашингтона з обсягом у місті Вашингтоні вже давно виготовив план для цілої низки патріотичних маніфестацій і тому українська маніфестація мусить приналежити до уложеного плану. Українська делегація, яка виїхала минулого тижня, в середу 11. лютого, до столиці Злучених Держав, щоби поробити заходи в цій справі, мала обмежений час і способи діяння, а проте вдалося їй вловити досягнути свою ціль. Відповідні урядові чинники дали дозвіл на прилюдну українську маніфестацію в Лівінг-Театрі — „Сіліван-Театр“ — під отвертим небом перед пам'ятником, славним обеліском („шефт“) Юрія Вашингтона, в неділю 1-го травня 1932 р., отже на самий український Великдень, в годині 3-їй пополудні. Вечором того самого дня відбудеться в найбільшій публічній галі столиці, у „Вашингтон-Олімпіум“, українська вистава в честь Юрія Вашингтона. Салю містить понад 6.000 людей.

В обох виступах — пополудні й вечором — бере участь проф. Олександр Кошиць зі своїм новозорганізованим Українським Хором і артист Василь Авраменко з Українським Балетом. Зложенням приналежить до 300 танцюристів. Національний Комітет і Дистриктний Комітет (Колумбійський) дали делегації, аложерів з п. І. Ф. Дя Салю, голови Республіканської Організації Чужинських Груп стейту Нью Йорк, артиста Василя Авраменка і д-ра С. Демичука, запевнення, що допоможуть українському святкуванню всіма способами, якими вони орудують, включаючи суди й розголос у пресі, піддержку поліції і пхильне становлення адміністраційної влади Дистриктного Колумбія, в якому положе місце Вашингтон.

Е. С.

Цензура приватних листів.

Спростування городського староства у Львові.

Д-р п. Відповідального Редактора часопису „Діло“ у Львові.

У зв'язку з поміщенням у ч. 42. часопису „Діло“ з дати 26. лютого 1932 статтю п. п. „Цензура приватних листів“, зволить п. редактор на основі § 19. закону з дня 17. XII. 1862 р. Д-р п. п. ч. 6. з 1963 р. видрукувати в найближчому числі повного часопису салідує спростування в і-зентичний спосіб щодо місця і друку (черенок) з тим, в який видрукувало повину статтю:

„Згідно з законом з дня 3. VI. 1924 р. про пошту, телеграф і телефон, оголошеним у Вістї. Держ. Зак. Р. II. ч. 12. з дня 14. II. 1931. поз. 57, право державної виключності обіймає приймання, пересилку й доручення а) листів і почтових листівок, б) часописів і видавничих, які виходять щонайменше 12 разів у році. На засаді 15. ст. того закону є збережена тайна листів і інших почтових посилок, як телеграм і телефонічних розмов. Викінок творять пакки і листові пересилки, навантажені у відчиненому стані, як кореспонденційні листівки і всякого роду пробки, які не користають з охорони поштової тайни, що проте не звільняє пошти від зберігання тайни такої кореспонденції супроти приватних осіб. Такі листи відносяться також до закордонних пакків і листів на основі світових умов і поведінки з такими листами було така:

Пакки, які налягають з акордону, підлягають безоглядно всі митній ревізії, а листові пересилки поштою уряди розділяють у присутності митних урядовців і вони вирішують, які листові пересилки мають бути піддані митній ревізії.

На підставі розпоряджень мін. торгів і промислу та фінансів, які налягають у Вістї. Зак. Р. II. з року 1925. ч. 60. поз. 428, у В. З. з р. 1924. ч. 58. поз. 584, ст. 1. у В. З. з 1924. ч. 73. поз. 727, у В. З. з 1924. ч. 80. поз. 777, та у В. З. з року 1923 ч. 105. поз. 545. — митній ревізії підлягають:

а) листові пересилки, зачинені, на яких на адресній сторінці наголошено налічити налічку того змісту, що дозволяє відчинити пересилку й піддати її митній ревізії;

б) листові пересилки, відчинені, в яких є предмети, що підлягають митній оплаті, або яких перева заборонений;

в) листові пересилки, зачинені, які не відповідають постановам в т. а) та які митні органи заваляфікували як такі, що підлягають ревізії з огляду на існуюче підозріння, що вони мають предмети, які підлягають митній оплаті, або яких привів заборонений.

Для митної відправи листових посилок, навантажених під а) і б) не є потрібна особиста подча адресатів. Зате до митної відправи посилок, навантажених під в) належить адресатів, які можуть бути присутніми при ревізії посилок, що прийшли до них, чи то мають право надіслати митній управі заяву, що згоджуються на відчинення посилок при митній ревізії й їх неприсутності.

Коли митні органи найдуть при ревізії листової посилки або пакки предмети богохульного характеру, зневажливі для особистої чести чи національних або релігійних почувань, або предмети, які є заборонені для перевезу з огляду на прилюдну безпеку, тоді по думці припису гладають на такі посилки, що їх не можна доручити.

Якщо такі посилки є книжками, друками й рукописами, писаними азбукою, якої не знають митні урядовці, тоді митні органи мають обов'язок, на підставі розпорядження міністерства фінансів Л. Д. II. 453/II. 24 з дня 18. II. 1924. предявити такі посилки адміністраційній владі І. Інстанції або експозитурі, яка рішає, чи посилка має предмети або листи, заборонені для поштового перевезу.

З законного обов'язку і згідно з повиними приписами львівського митні органи дають пресо-вому референтові львівського городського староства до оглядки закордонні пакки і посилки, які мають друку, означені в точці б) повиних приписів, (себто відчинені листові посилки, які підлягають митній оплаті, або яких перева заборонений), отже посилки, які не користають з охорони поштової тайни. Отже не є правдою, що „лутенний цензурі підлягають усі поштові посилки, листи і друку, які авертають на себе увагу чи то розмірами, чи теж особою адресата, чи місцем призначення посилки“. Зате є правдою, що зачинені листів і інших посилок, хоронених поштовою тайною, городське староство не дістає і не цензурує.

Пресовий надзір над закордонними посилками, який приналежить городському староству, в нічому не порушує постанов 106 ст. конституції, ані теж інших обов'язуючих законів. Неправдою є, що наслідком повинної системи пресового надзору є те, що „доручені поштові посилки, всілякі листи і друку, місцями ніким не порушені лежать на поліції і або цілком пропадають, або дістаються до адресатів, утративши цілком свою актуальність, або теж лише завдяки якомусь випадковій доходять до своєї мети, добути особисто адресатами, які тратять свій час на хождення по мукам, по різних достойниках, у пошукавці за своєю власністю“.

Зате є правдою, що поштові пересилки, які надсилають митні органи, городське староство полагодує по черзі, як вони впливають, а маючи широкі евіденції друку, відомі друку, або ті, які конфіскації не підлягають, звільнює, віддаючи адресатам, а затримує лише підозрілі друку й ті, які підлягають конфіскації. В той спосіб в часі від 1. січня 1932 року до дня 26. лютого ц. р. звільнено з пресового надзору і віддано адресатам ок. 400 почтових пересилок.

Однак зваживши, що 90 відс. почтових пересилок творять друку, які масово присилають під адресою різних українських (в оригіналі „рускіх“). — Прим. Ред.) установ з Рад. Росії, які адебільша з огляду на свій протидержавний зміст мусять підлягати конфіскації, є річю ясною, що ті пересилки не можуть бути звільнені від друку, лише мусять раніше перейти крізь суто-вий розгляд і з часом не пропадають, лише бувають конфісковані не раз у цілості. Про докона-ну конфіскацію повідомляють поштово-митну управу, яка повідомляє про це наладця. Наукові речі й манускрипти, наскільки вони у своєму змісті не мають карпівних познач, звільняють на просьбу сторін поза чергою.

Викіні не є правдою, що від деякого часу не доходить до редакції і наукових бібліотек часописи з Рад. Росії та Америки, а після рекламній виявилось, що експедиції тих газет функціонують правильно і що самі часописи правильно доходить до Львова, де попадають до цензури“. Зате правдою є, що часописи, які налягають під адресою редакцій і наукових бібліотек з Рад. Росії і Америки, мають адебільша відбраний поштовий дебіт і тому, згідно з приписами, з місця підлягають конфіскації.

Городський староста
Г. АЛЛАС.

Віо Редакції: Докладну аналіз повиншого спростування з „люстрацією“ деяких фактів — по-ламе у завтрашньому числі!

Чи ревматизм і подагру можна вилічити?

Як загально відомо, ревматизм, подагра і подібні терпіння повстають наслідком нагрома-дженого в організмі мочового kwasу. Звичайне хорі стараються різними засобами як нпр. на-тирання, гарячі купелі, обклади і т. п. звільни-тися від цих терпінь, але адебільша зазнають лише хвилевої полекші. Частіше стпівняють їх кінчини як руки та ноги, опухають коліна так, що хорий не може майже встати з місця, отже в інтересі кожного недужого є вжити такої засоби, який зовсім усунув би ці терпіння. З тією метою треба вживати таблеток Тогаль, які власне не дають призбируватися мочолому kwasові і цим успішно поборюють ті недомогання. Тогаль втихомирює ті страшний болі без ніякого шкідливого впливу на серце, шлунок та інші органи. Спробуйте і переконайтеся самі, але до-магайтеся у власному інтересі лише Тогаль. 6 у всіх апіках.

1464-1-3

Відступ китайців.

Чи прийде вже кінець шангайських боїв?

Після завялих жорстоких боїв наступ японців увінчався такою воіхом. Китайці почали від-ступати на всіх фронтах. На відтинку Вуан-Кіан-ван всі позиції вже цілком залишені, на фронті передмістя Чаней залишилися лише ча-стина для охорони військ, які мають відступати залізницею у напрямку Нанкінгу. Китайський го-ловкокомандуючий ген. Тсай-Тінг-Кай заявив, що він наказав відступ на всіх фронтах тому, що вичалення 11-ої японської дивізії над рікою Янг-Тсе, яких 25 км. на захід від форту Вта-гу, загрожувало всім китайським лініям. Рішено зайняти нову оборонну лінію, саме на границі 20-кілометрової полоси довкола Шангаю.

Як відомо, японське мін-ство закордонних справ офіційно заявляло, що не може прийти одночасне звільнення Шангаю і японцями і ки-тайцями, але що Японія готова розпочати від-сілку військ до батальйонів тоді, коли китай-раніше відступлять. Цю заяву склашено напер-едодні відступу китайської армії і тепер питання у тому, чи японці дотримать обітницю.

Правда, китайська армія не в пошта з я-понцями не вдалася їх плані-окруження китайських військ. Але з другого боку такий стан завонов-ня востакі претіж обох сторін: одна сторона може хвалитися, що вона відступила добровільно, не побіжена, а друга, що китайці таки мусіли залишити спірну 20-кілометрову полосу. Тому момент є корисний для припинення дальших боїв і пересунення конфлікту у площину мирової конференції.

ВЕЧІР ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ

у виконанні

ОДАРКИ БАНДРІВСЬКОЇ

співачки

відбудеться в понеділок 7. березня ц. р. в год. 8.15 веч.

в салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка.

ПРОГРАМА:

1. Людський: Одна пісня голосенько.
Курич: Нічка.
Людський: Сні тільки моя
2. Баранський: Ой, полі.
В алі.
Як любовно.
Нижанківський: Життя.
3. Косенко: Вони стояли мовчки
Наденко: Серце діло.
Веринський: Не знаю де.
Три літні пісні.
2. Степовий: Рубини.
О ш не всі умерли жалі.
Не беріть із зеленого згу
Гетьте думи.
3. Козичий: А я у гай ходив
Колі почую
Резуцький: Ле ті слова
Моя мила, премила.

При фортеп'яні: Д. Герасимович-Барановська.

Додатк. призначений на Т-во „Українська Бандри-ка“.

Візити в передпродажі в „Соціалістичній Бандри-ка“, вул. Руська 20, а в день концерту вечором при салі.

Дрібні вістки.

Фашистські організації молоді зачисля-ють 2 мільйони осіб, значить, в порівнянні з ки-нулим роком зросли на 700 тисяч.

В Бурманській провінції в Індії із 24 збав-нувачених в протестанційній акції засталися 8 осіб на кару смерті, 12 на досмертні завадки і 4 на 5-літню в'язницю.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПОВНОВАСТІ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

У п'ятницю вилучив до союму ухвалення радою міністрів проект закону про повновасти для президента Польщі. Закон уповноважує президента видавати декрети зі силою законів, коли сойм є відсутній аж до найближчої сесії. Проект обіймає господарські, фінансові й адміністративні справи та суспільні чинності. З декретування виключене накладання нових податків, настановлення монополій, збут і заміна держ. послугів наскільки вартість їх переступає 100.000 зол., зміна виб. ординації, самоврядний устрій й ординація до самоврядування, шкільні та мовні закони й подружній закон. Повновасти обіймають теж справи, зв'язані з організацією адміністрації, прилюдної служби, при чому в цьому часі президент мотиме видавати розпорядки до кінця 1934 р. На основі того декрету президент мотиме лунати, ділати та касувати ділянку їх ділення, упорядковувати організаційні принципи, прикмети інстанцій. Мотиме переводити аам. поділ і т. д.

Закон має ухвалити сойм і сенат і обов'язуватиме від дня оголошення.

Сойм замкнуть?

Є чутки, що в зв'язку з повновастями для президента небаром замкнуть соймову сесію. Тому сойм не мотиме погодити закону про сусп. забезпечення. Проект закону про сусп. забезпечення погодив би президент шляхом декрету.

З КОМІСІЇ ПОСОЛЬСЬКОЇ НЕЗАЙМАНОСТІ.

Видали посла судові.

Соймова комісія посольської незайманості ухвалила видати судові пос. Бродяцького (Стр. Люд.). Опісля розглядали соціалістичне внесення в справі зменшення дієт маршалові сойму. На внесення пос. Сициньського (ББ) ухвалили, щоб соціалістичного внесення не розглядати та приступити до голосування над ним без дискусії. Тому пос. Пужак (ППС) зголосив заяву, що його клуб відкликає своїх представників з комісії, щоб заперечувати проти такого трактування його внесення. Після тієї заяви соціалісти вийшли зі сали. В голосуванні соц. внесення відкинули.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СТРАЙК У ПОЛЬЩІ.

У Варшаві рада центр. комісія професійних союзів, обговорювала проект законів, що до їх уряд. пропозицій у суспільних справах. Комісія ствердила, що ті проекти звужують сусп. законодавство. Тому союзи постановили почати акцію, щоб відбити ті наступи. Як перший засіб ухвалили проголосити генеральний страйк у всій Польщі 16. березня ц. р.

БЮТЬСЯ ЧИ НІ?

ШАНГАЙ. 4. III. ПАТ. Китайські джерела твердять, що йдуть зав'язати бої біля Нан-Гейнянь. Японська гол. квартира заперечує цю чутку.

ПІСЛЯ СХОПЛЕННЯ ЛІНДБЕРГОВОЇ ДИТИНИ.

Поліція в Гопвел арештувала якогось Петей Орландо, який пропав був того самого дня, як украла Ліндбергову дитину, а який був у Брукліні під фальшивим назвищем. Поліція відмовляється дати якінебудь пояснення. До мешканця Ліндберга телефонував хтось і питався, чи ті, що схопили дитину, можуть одержати запевнення, що їм нічого не станеться, коли зголошиться. Поліція, яка є в домі Л., шукає того, хто телефонував. Архив. Нью Йорку приказав молитися на інтенцію щасливого повороту дитини. В ок. Нью Йорку нашли почт. картку, яка заповідала смерть дитині. Ліндбергова жінка бла-ла через радіо, щоб опришки віддали їй дитину.

Спортівні висліди.

УКРАЇНА—А. З. С.

Товариські змагання між „Україною і А. З. С.-ом“ відбудуться в суботу 5. березня в год. 15.30 на „Світезі“.

НОВИНКИ

— Євген Говникович веде свою робітню футер у Львові, вул. Домініканська 4. 404 4-5

— Ше одні спростування у справі накладів на В. Юрченка. Наша Редакція отримала такого листа з проханням видрукувати його: „У зв'язку з поміщенням у „Ділі“ листом п. Юрченка, вважаю своїм обов'язком висловити перед українським громадянством ті моменти, на які п. Юрченко покликається у справі фотографії К. Поліщука. До цього додану, що випадок з фотографією був такий дрібничковий, що ніхто з присутніх емігрантів не надав йому ніякого значення і не робив з нього ніякого висновку.“

Знову наддунайська федерація.

БЕРЛІН. 3. III. ПАТ. Інформації французької преси, що прем'єр Тардіє звернувся до представників Австрії, Угорщини й Малої Антанти з пропозицією створити господарську наддунайську федерацію, викликала в німецькій пресі велике занепокоєння. В тіх пропозиціях берлінські часописи бачуть сарбоду отруїти Німеччину й

відірвати від наддунайських держав, особливо Австрії. Правителю „Берл. Берсентс.“ побовіється, що Австрія згодиться приступити до наддунайської федерації й залити, що зробив німецький уряд, щоб запобігти реалізації цього проекту.

Ситуація у Фінляндії неясна.

ГЕЛЬСІНГФОРС. 3. III. ПАТ. Внутрішня ситуація краю дотепер не вияснена. Обі сторони стараються позбавити суперечності мирно, однак війська стоять готові й обопляють військові заарештування. Телеграфічна комунікація припинена, а радіоантичний і половий рух підлягає строгій контролі. Вся влада сконцентрована в руках президента. Ляпінці стараються зібрати найбільше

число власних сил і притягнути на свій бік військи та організацію Сікскоргу в назі, що приберуть владу до уступок без ужиття сили.

ГЕЛЬСІНГФОРС. 4. III. ПАТ. Головне огнище протидержавного руху Різмаскі алакане. Провідники втіли. Телефонічна комунікація із закордонном привернена.

Китайсько-японський конфлікт у Союзі Народів.

ЖЕНЕВА. 3. III. ПАТ. Після тримови китайського делегата Бна на надзвичайному засіданні Союзу Народів обрав голос делегат Японії Мацусіра. Він потвердив, що японські війська зістали приказ привинти бої й залізничні на поїздах, якщо китайці не будуть їх атакувати. Опісля з'ясував причини шангайського конфлікту, бачуни їх у китайському націоналізмі та бойкотів акції проти Японії. Мацусіра заперечив про готовість Японії взяти участь в конференції Круглого Стола в Шангаї, однак наперед мусить

прийти до перемиря, яке слід зробити тільки на місці. Щодо Мацусіри, то на думку Японії ця справа не може бути предметом нарад Союзу.

ЖЕНЕВА. 3. III. ПАТ. Президія надзвичайних зборів Союзу відбула сьогоднішній попов. коротке засідання, на якому рішено утворити головну комісію зборів. Комісія, в якій будуть репрезентовані всі держави, займеться справами, що стоять на денному порядку, і представить рапорт повним зборам.

Довкола справи проф. К. Студинського.

КОМУНІКАТ ВИДІЛУ НАУКОВОГО Т-ВА ІМ. ШЕВЧЕНКА.

Просимо оголосити на сторінках „Діла“ слідуючий комунікат Виділу Наукового Товариства ім. Шевченка:

„На засіданні дня 29. лютого ц. р. Виділ НТШ у Львові рішив з огляду на занепокоєння публічної опії, лачеб інцидент голови НТШ з пп. Постолом. Юрченкою та редакцією „Діла“ оставав у зв'язку з діяльністю Наукового Товариства, порадити голові, щоб аж до вияснення

справи аложив добровільно урядування в руки заступника голови. Голова проф. д-р К. Студинський згодився на це і передав 1. березня ц. р. урядування в руки д-ра В. Левицького, як заступника голови. Виділ прийняв це до відома на засіданні дня 3. березня ц. р.

ЗА ВИДІЛ:

Д-р В. Левицький в. р. Д-р Р. Цегельський в. р.

ліба більшовицькі прихвостні, які використовують кожну дрібничку, щоб скомпромітувати свого противника. Добре пригадує собі, що в розмові про фотографію п. Юрченко „не зашаріє, не побіда і зараз не попрашався“, а спокійно, як і завжди, розповідав нам всім про події на Радянщині, та про Союзи. Відкидаючи наклепи, свято вірю, як і більшість свідомих українців, що настане той час, коли всі більшовицькі прихвостні будуть „бліднути і дріжати“ за свої шкури, як їм прийде до відповіді за свої ганебні вчинки. Львів, 4. III. 1932. — Дмитро Гонто.“

— „До відома редакції рептильки „Сила“. Під цим наголовком робітники друкарні „Бібльос“ розіслали до всіх редакцій таку заяву: „У 6-ому числі часопису „Сила“ піднялися й редактори боронити справу скаладачі друкарні-фабрики „Бібльос“, що в обороні своєї платні провели були дводневний страйк. Цим хотіла „Сила“, граючи, як завжди, на хрипливу дудку оборони працюючих, продемонструвати свою оліку над нами і стати нашим оборонцем. Уважне соромом находити назву нашого варстату праці, друкарні „Бібльос“, на сторінках того платного юдиними карбованцями часопису та заявляємо редакторам того газетного часопису, що не ба-

ре! Прому помістити на сторінках Вашого цінного часопису на спростування п. інж. Брилинського Євгена отсе пояснення: В „Ділі“ ч. 46 з 24. II. ц. р. в новинці п. 3. „У справі мін. допомоги на господарську школу в Милославні“ п. інж. Брилинський спростує, що я у своїй промові, виголошеній у соймі при бюджеті Мін. Різн. в дні 8. II. ц. р., заявив, що „школа в Милославні одержує річно підмоги від згаданого Мін. в сумі около 20.000 зол., що не є згідне з дійсним станом і твердить, що згадана допомога ніколи не була така висока і що в бюдж. році 1931/32 одержала всього 4.320 зол. Матеріал про цю допомогу взяв я зі справоздання Найд. Контрольної Палати за рік 1929/30 (бо найраніше тільки за цей рік появилосі), в котрім подано: „Підмога Милославню 18.800 зол.“ Також з інформації, яку я одержав, виходить, що Т-во „Просвіта“ у Львові дійсно одержало в р. 1929/30 підмогу в сумі 18.800 зол., а саме: на інвестиції 8.000 зол., на школу 10.800 зол. (що небагато відбігає від около 20.000 зол.). Виходячи із бюджетових сум, вставлених на провітні цілі різництва, котрі в р. 1929/30—1931/32 менше-більше відповідали тим самим цифрам, а не маючи урядових джерел з останніх двох літ, ужив я слова загальної суми около 20.000 зол. річної допомоги, бо думаю, що коли дотичне Міністерство дало в році 1929/30 цю суму, то повинно було дати цю суму і в р. 1930/31—1931/32, бо мало на ту цілі в тих роках призначену ту саму суму, що в р. 1929/30. Що така сума для Милославня в р. 1929/30 була призначена, це правда. Та, на жаль, довідаємося що йно зі спростуванням, що на рік 1931/32 планують заледні 4.320 зол., що можна було використати при бюджетових дебатах і в соймі і на комісіях. Всеж ліпше довідатися про це пізніше, ніж ніколи і я, як член рішної комісії, який п. інж. Брилинському за спростуванням, яке Парл. Репрезентация у свій час використала. Бо як Т-во „Просвіта“ у Львові до цього часу не дістало від Управи школи в Милославні ані рахунку, ані інформації, щодо сум за рік 1931/32, одержаних від Мін. Різн., то не міг їх мати й досод. — З глибоким поважанням Гр. Тершаковець, по-соа.

— Пригода маршала Пилсудського в Констанці. Маршал Пилсудський виїхав до Єгипту через Констанцу. З Букарешту прийшла несподівана вістка, що корабель „Румунія“, на якому був Пилсудський, зударився у пристані з грецьким кораблем „Дашією“. Підчас зудару „корабель



жаємо й випрошуємо собі їх перфідну опіку. Хай вони краще поглянуть туди, звідки йде для їх ідеалізму карбованцева допомога і стануть краще в обороні тих робітників, яких там, у захиляваному ними „робітничому“ раї“ визискують і де вони гинуть з голоду й нужди. Впевняємо більшовицьких прислужників, що не тільки з кожним посяганням на нашу працю й платню, але навіть на їх опіку, якщо вона тріватиме далі, відповімо так рішуче, як годиться національно-свідомим робітникам-українцям. — I. III. 1932. — Робітники Друкарні „Бібльос“.

— Ше про мін. допомогу на господ. школу в Милославні. Виспопояжаний Пане Редакто-

„Румунія“ був ушкоджений, марш. Пласудський мусів покинути корабель і у човні плести до берега. До Єгипту поїде маршал на чердаку польського вантажного корабля „Немен“.

— Грос виходить на волю. Як довідуємося, сьогодні вийде на волю за кавцією 500 зол. боксер Грос, арештований у зв'язку з трагічною смертю свого противника з рингу п. Годлевського.

— Що з д-ром Гагатком? У зв'язку з вісткою про арештування д-ра Гагатка у „Ділі“ з 1. березня ц. р. одержуємо від нафтового концерну „Малопольська“ таке спростування: „Неправда, що нібито, арештований у зв'язку з розбитою і обкраденою касою нафтового концерну „Малопольська“ у Львові, д-р Гагатек колинебудь був директором цієї фірми, а правда, що д-р Гагатек не був ніколи ані директором, ані яким небудь іншим службовиком товариства, себе спілок, що належать до нафтового концерну „Малопольська“. З пошаною“. (Два підписи й печатка).

— Із краєвої хроніки. В „Європейській гостинниці“ у Львові померли несподівано дві жінки: 38-літня М. Поплавська з Волині й 64-літня Ерна Дембіцька. — За вбивство брата засудив львівський суд Івана Якимчука з Трушівців, добромільського повіту, на 3 роки тюрми. — До львівської лікарни привезли з Янова важко ранену вчительку Марію Качківну. Пострілав її службовець почти Т. Новицький з безнадійного кохання; його арештували. — У Перемишлі напилася йолити „нічна нетля“ Ева Грін, її перевезли до лікарни. — У мешканні Феліції Бляковської при вул. Лелевеля 17. у Львові померла Катерина Грабець із Жовкви. — За грабунковий напад засудив суд у Стрії Павла Михайловського на один рік, Огоновського та Дмитрева на два роки тюрми, Борчука (усі з Надієва, долинянського повіту) на 21 місяців тюрми. — В Уличі, дрогобицького повіту, хтось невідомий стріляв крізь вікно мешкання Анни Савчин. Під замітом намагання вбивства свого суперника арештували Миколу Кушніра. — На 9 літ тюрми засудив чортківський суд Максима Павлика зі Солоного за вбивство жінки.

— З життя Виленщини. На Виленщині роблять усілякі заходи безпеки перед весняною лівню. — У Луниці придержаний стежкою К.О. Т.-а Ключник ранив важко вистрілом із револьвера поручника Карбовського й утік. Погоня не дала ніякого вислідку.

— Ше про викраденого сина Ліндберга. Почини не знайшли злочинців, що викрали сина Ліндберга. Поліція веде слідство, щоби виявити

прізвища трьох осіб, що прислали Ліндбергові листи з домаганням окупу. Підозрюють, що у справу змішана б. пістунка дитини, яка перебуває тепер у Шотландії; англійський Скотланд Ярді пошукує її, щоби перевірити здогади. Ліндберг увійшов уже в переговори зі злочинцями та домагається від поліції, щоби звільнила від своїх стеж усі дороги до його вілли. Злочинцям обіцяв він не лише окуп, але теж безкарність, якщо віддадуть йому сина здоровим. Кілька днів перед викраденням маленький Ліндберг був перестуджений; у зв'язку з тим, усі часописи Злучених Держав видрукували поклан матері викраденої дитини, щоби злочинці оберігали здоров'я 19-місячної дитини. Ця справа стала сенсацією Злучених Держав, а рівночасно й справою великої ваги. Поліція взяла собі за вимогу своєї честі викрити злочинців; уся Америка слідкує за її заходами. Президент Гувер приготував закон про кару смерті за викрадення людини.

— У кількох словах. У Берліні закінчили накручувати фільму „Життя Гетого“. — У Надренії звільнять робітників із копалень. — На Угорщині морози до 20 степ., снігова верства на пів метра.

— Жидівська республіка в Біро-Біджані. Калінін заявив представникові агенції ЕТА, що коли в Біро-Біджані буде хоч 1500 жидів, там повстане автономна жидівська республіка. А щоби це сталося, не треба переваги жидівського населення. Крим є татарською республікою не зважаючи на те, що татарського населення є ледви 25 відсотків. Створення жидівської республіки в СРСР (другої з черги!) має велике значіння для мільйонів жидів у Рад. Союзі та за кордоном, — так впевняє Калінін.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

† Гонората з Косачів Кочиркевич, вдова по бл. п. о. Андрею, парохи в Вислоку Нижнім, упокоїлася дня 2 березня ц. р. в домі свого сина о. Андрея, пароха в Підлубах к. Яворова, в 98. році життя. Похорони відбудуться 5. березня ц. р. В. П. П.

† Д-р Роман Ковшевич, б. адвокат у Солотині, висулжений радник суду у Львові, б. професор тайного українського університету у Львові, дійсний член Наук. Т-ва ім. Шевченка від 1924 р. (історичної секції), професор Богословської Академії у Львові, б. сотник-суддя У.Г.А., помер у 59. році життя 3. III. в 6. год. рано у Львові в домі при вул. Вислянського ч. 12. В. П. П.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. (Арештування). В місті Тернополі і тернопільському повіті відбуваються від кількох тижнів численні ревізії й арештування серед молодих сільських хлопців, студентів, тощо. Так 27. II. м. політична поліція арештувала студента прав Йосифа Савинського, службовика П. С. К. Петра Джуга і Фелікса Кордубу. Знов же кілька днів перед тим поліція перешлювала ревізію у снідоницьких селян в Купчинцях і Демківці, при чому в Купчинцях арештувала Павла Філюку й відставила його до вказиці окружного суду в Тернополі. Подібні ревізії й арештування відбулися і далі, відбуваються по багатьох селах, тому не дивно, що в тернопільській тюрмі перебуває тепер цілий гурт політичних в'язнів.

СПОРТ.

Боксерські змагання.

У найближчу неділю 6. березня ц. р. в 12. год. ввечері відбудуться товариські боксерські змагання. Деякі — Рекорд у 8-ох вагах. Змагання відбудуться в залі школи ім. Собієвського при Замарстинівській вулиці. Будуть боротися найкращі змагуни з обох клубів. Ціни білетів низькі.

Гаківкові змагання.

В суботу 5. ц. м. в год. 3.45 грає Погоня з Лехією а в неділю в год. 12 з Чорними. Оба змагання на торі Л. Т. Л.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

МІЖ ДВОМА МОРЯМИ, історія старинного Вавилоу, III. Частина світової історії. Ч. 26. „Самоосвіта“, 1932.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Р. IV. Ч. 2. Лютий 1932 р. Зміст: Крути, Батько повстання, Наддністрянці в Тартицькому повіті, Сотник Дмитро Вітовський на Волині, День 16. січня 1918 р., Свідки слави минулого в Белі, Зі споминів гарматчика, З історії козацької армії: Окремий Стрілецький Запорозький Курінь у Галичині.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 3. III. 1932 за масло експортне та десерове прікш 3.80 злот., а літру молока 23—24 сот., літру сметани 1.20 злот., а смету 4.80.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
Субота, 5. III. в год. 4. поп. „Сон літньої ночі“.
Субота, 5. III. в год. 8. веч. „Люди в гостях“.
Неділя, 6. III. в год. 3.30 поп. „Тоска“.
Неділя, 6. III. в год. 8. веч. „Люди в гостях“.

Театр Рівногородностей.
Субота, 5. III. в год. 8. веч. „Щастя від хатра“.
Неділя, 6. III. в год. 4. поп. „Роксі“.
Неділя, 6. III. в год. 8. веч. „Щастя від хатра“.

Кіно.

АПОЛЬО: „Повітряний Л. А. 3“.
КАСНО: „Трейлер Горн“ (В. С. Ван Дайк).
КОПЕРНИК: „Quo vadis“.
ЛЕВ: „Безіменні герої“.
МАРУСЕНЬКА: „Quo vadis“.
МІРАЖ: „Відродження“.
ОАЗА: „Лавна Гольдберг“.
ПАН: „Мазам Сатан“.
ПАЛЯС: „Циганські романи“ (Брігита Гельм).
ПАСАЖ: Нечиний.
ПРОМІНЬ: „Граф Казіостро“.
СОНЦЕ: „Облавування“.
СТИЛЕВ: „Пат і Патхон на зльотках“ і „Гарольд Льюїс“.
УТІХА: „Віана та кохання“ (Гейрі Куллі). „Таточку, я хочу графа“ (Гарі Ліндберг).
ХИМЕРА: „Цвітіння Альжиру“.

Програма радіо.

Понеділок, 7. березня 1932.
Львів (330.7) 16.00 Концерт. Мінно (331.4) 20.30 Легка музика. Брно (341.7) 20.00 Концерт. Львів (336.3) 16.45 Концерт. Гамбург (372.2) 19.30 Концерт. Будапешт (394.2) 19.00 Музика. Берлін (419) 17.00 Пісні. Рим (441.2) 22.10 Концерт. Прага (488.6) 15.30 Російські пісні. Брюссель (509.3) 21.15 Співа. Вієнна (517.2) 21.45

Циганська музика. Рига (525.4) 21.05 Пісні. Мінхен (532.9) 20.00 Опера. Будапешт (550.5) 19.30 Співа. Ленінград (1000) 18.00 Опера. Осло (1083) 20.30 Концерт. Москва (1481) 18.00 Література.

Вівторок, 8. березня 1932.

Львів (330.7) 19.30 Легка музика. Мінно (331.4) 20.45 Оперетка. Лондон (356.3) 14.15 Концерт. Гельсінґфор (368.1) 20.00 Концерт. Гамбург (372.2) 19.30 „Враження з Афганістану“. Будапешт (394.2) 20.00 Концерт. Берлін (419) 16.30 Пісні. Рим (441.2) 20.45 Концерт. Прага (488.6) 18.25 Російські пісні. Брюссель (509.3) 18.00 Концерт. Вієнна (517.2) 19.35 Концерт. Рига (525.4) 21.05 Пісні. Мінхен (532.9) 20.45 Хор. Будапешт (550.5) 17.35 Легка музика. Ленінград (1000) 18.30 Концерт. Осло (1083) 20.00 Концерт. Москва (1481) 18.00 Література.

Львівське радіо.

Неділя, 6. березня 1932.

Львів (330.7) 10.00 Служба Божа з рим. кат. катедр. 11.45 Концерт. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 14.00 „То найважніше“. 14.35 Музика. 14.40 Господарські виклади. 15.00 Музика. 15.55 Програма для дітей. 16.40 „В обороні вітчизни“. 16.55 Грам. кружок. 17.15 „Піст у народних вчованнях“. 17.30 „Невідома тиранія“. 17.45 Подарський вечір. 18.45 Вечірка. 19.05 Програма другого дня. 19.10 Спорт. 19.15 „Три знаки питання“. 19.30 Грам. кружок. 20.15 Концерт. 21.55 Література. 22.10 Концерт. 22.40 Політична оловістка. 22.45 Спорт. 23.00 Танцюва музика.

Понеділок, 7. березня 1932.

Львів (330.7) 11.45 Перегала преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 12.10 Про погоду дня. 13.10 Про погоду дня. 13.15 Господарська оловістка. 13.40 14.00 14.20 Господарські гутірки. 13.55 14.15 14.50 Грам. музика. 15.00 Для дітей. — казка. 15.15 Перегала зв'язку. 15.25 Для мистецтва. 16.10 Грам. кружок. 16.20 Наказання. Фінансової мочи. 16.40 Грам. кружок. 17.10 „Серце — фотогра-

фічна фільма психічних зворушень“. 17.35 Легка музика. 18.25 „Українські пісні“ — тенор Ст. Тисик у супроводі Т. Серединського. 18.50 Вечірка. 19.10 „Польща й поляки в російській літературі“. 19.30 Спорт. 19.35 Грам. кружок. 19.45 Розважний щоденник. 20.00 „На Мальту“. 21.55 Грам. кружок. 22.25 Політична оловістка. 22.30 Легка музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає.

Прокопчука Василь Йосиповича (сотника) в рідню шукає знайомий з Києва. Хто знає би де що про нього прошу повідомити на адресу: Koutchmar, 124 rue de Javel, Paris 15, France. 1433 1-2

Наближає число „Вогні“ — часопису для укр. молоді, повненький як ювілейний, а подвійною об'єм з датою 15. березня 1932 р. Подіємо теж до загального відомо змінено від 1. III. 1932 р. адресу Редакції та Адміністрації, а саме: Львів, вул. Костюшка 5, I.

Реколекційні науки для студентів. Греко-лат. Акад. Душпастрство у Львові запрошує студентів усіх високих шкіл Львова на реколекційні науки, що їх відбудеться у дні 13—18. березня 1932 в год. 6. попол. а першій с. Духа при вул. Коперника о. проф. д-р Гавриїл Костелинський. У п'ятницю 18. березня від год. 15.00 величезна сповідь, а в суботу 19. березня в год. 8. рано спільне с. причастія на архієрейській літургії.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

ЖІНКА інтелігентна, з довголітньою господарською практикою, глядає праці у сакшеника влітку, безжениго або старшого пана. Розуміється на варенні, хатній пораді. Вимоги дуже скромні. Ласкаві оголошення Ірина, Станіславів. Пісмонича 36. 1437 1-2

БІЖУТЕРІЮ — прозе найкращої — Домбровський-Розв'язувальний — Акад. мічна 2. 1246 1-2

ПРИЙМАЮ управу реалістич. у Львові, переверну високість плачущих поліції і коїрного, посередничу в справі купна і продажі. Ігнат, Куркова 24, 16.22.

ПОКІЯ у мебльованій з харчем або без винаймаю для п'яті, п'ять або більше подружжя. Вул. Тереса 2 Б. двері 12.

АДВОКАТСЬКИЙ конципент з 40-літньою практикою об'їмає місце у Львові катя за винагородою 100 зол. місячно Ласкаві оголошення до Адміністрації до „Конципент“. 1434 1-4

КАВАЛІР з академічним освітанням вложити 400 доларів до літературної або шукать спільника (чж) до записки власного. Зголошення до „Діла“ під „Підприємчий“. 1403 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає.

Задатком 10 зол. 5 зол.

можна дістати отомани, кавалі, фото та різні мебелі у фірмі: Мебелі Ді. 1434 1-4

„SILESIA“ БРАЕРІВСКА 1206

„КІНО“ ч. 5—6

продають по всіх кінотеатрах „Дух“ кавалі і борах денників по ціні 300 675 — Всі передплатаки одержують прікш в кінотеатрах і гарних фотосх. Адреса: „КІНО“, Львів, Близько 64